

JUSTIITSMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 1753-o

Tallinnas 29. jaanuaril 2019. a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Margus Tähepõld (eesistuja), Harri-Koit Lahek ja Priit Lello, vaatas kirjalikus menetluses MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival (esindaja volikirja alusel patendivolinik Ingrid Matsina) vaidlustusavalduse kaubamärgi MoeKino + kuju (taotlus nr M201600235) registreerimise vastu klassis 41 MTÜ Kunstiloomus nimele.

Asjaolud ja menetluse käik

1) 02.03.2018 esitas MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival (edaspidi ka vaidlustaja), Telliskivi 60a, 1041 Tallinn, tööstusomandi apellatsioonikomisjonile (edaspidi ka komisjon) vaidlustusavalduse, milles vaidlustatakse kaubamärgi MoeKino + kuju (taotlus nr M201600235) registreerimine klassis 41 MTÜ Kunstiloomus (edaspidi ka taotleja), Põllu tee 8-3, Pärnamäe küla, Viimsi vald, 74020 Harjumaa, nimele. Vaidlustusavaldus võeti menetlusse 12.03.2018 nr 1753 all ja eelmenetlejaks määrati Margus Tähepõld.

2) Vaidlustaja seisukohad

Vaidlustaja on Pimedate Ööde Filmifestivali korraldaja.

Pimedate Ööde Filmifestival (PÖFF) sai alguse 1997. aastal, mil linastus 25 täispikka filmi, külastajaid kogunes 4500. Festival kasvas kiiresti, 2014. aastal sai PÖFF FIAPF filmifestivali sertifikaadi ja kuulub A-kategooria festivalide hulka. FIAPF (*Federation Internationale des Associations de Producteurs de Films*) on organisatsioon, mis muuhulgas reguleerib maailma olulisemate filmifestivalide valikut. Selle alusel kuulub PÖFF 15 maailma tipp-filmifestivali hulka, mille programm ei ole regioonipõhine ning millel on õigus näidata pühivõistlusprogrammis filme kõikidest regioonidest. Alates 2004. aastast antakse välja PÖFFi elutööpreemiat. 2010. aastal toimus Tallinnas PÖFFi eestvedamisel Euroopa Filmiauhindade Gala.

Üheks Pimedate Ööde Filmifestivali eriprogrammiks on aastaid olnud MOEKINO programm, mis koondab moemaailma kajastavaid filme. 2016. aastal, mil on esitatud vaidlustatav kaubamärgi registreerimise taotlus, toimus see Pimedate Ööde Filmifestivali raames 10. korda (lisa 1).

Taotleja juhatuse liige ja asutaja on Helen Saluveer. Helen Saluveer koordineeris Pimedate Ööde Filmifestivali alamprogrammi MOEKINO kuni aastani 2015, mille tõendamiseks esitame väljavõtte ajakirjandusest (lisa 3), Helen Saluveeri LinkedIn konto väljavõtte (lisa 4) ja ühe töövõtulepingu aastast 2013 (lisa 5). 2015. aastal sõlmis Helen Saluveer töövõtulepingu läbi talle kuuluva OÜ Balalaika (lisa 6, lisa 7).

Vaidlustaja tellis aastal 2015 teiste hulgas ka 2015. aasta MOEKINO programmi kujundusmaterjalid, teenuse osutajaks oli Hmmm OÜ, kellega sõlmitud lepingu järgi kuuluvad teoste autoriõigused tellijale (lisa 8). Kujundusmaterjali väljavõtte, mis sisaldab kaubamärki:

Analoogilisi materjale telliti ka varasematel aastatel.

Aastaks 2016 lõpetas Helen Saluveer koostöö vaidlustajaga ja esitas 15.03.2016 kaubamärgi registreerimise taotluse nr M201600235 järgneva kaubamärgi registreerimiseks:

MoeKino

23.03.2016 esitas MTÜ-ga Pimedate Ööde Filmifestival kaubamärgi registreerimise taotluse nr M201600264 järgneva kaubamärgi registreerimiseks:

Helen Saluveer asus 2016. aastal iseseisvalt ja vaidlustaja loata korraldama oma MoeKino filmiprogrammi, seostades seda vaidlustaja poolt varem korraldatud MOEKINO festivalidega ja kasutades PÖFFi materjale (lisa 9, lisa 10, lisa 11).

Vaidlustaja esitas 06.05.2016 Helen Saluveerile ja tema MTÜ-le Kunstiloomuse nõude sellise tegevuse lõpetamiseks ning pahauskselt esitatud kaubamärgitaotluse nr M201600235 tagasivõtmiseks (lisa 12). MTÜ Kunstiloomus ei ole kaubamärgitaotlust tagasi võtnud.

Patendiamet peatas vaidlustaja kaubamärgi registreerimise taotluse menetluse, teatades, et taotluse ekspertiis sõltub taotleja kaubamärgitaotluse M201600235 kohta tehtavast otsusest ja menetlus peatatakse kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS) § 43 lõike 1 alusel kuni varasema kaubamärgi kohta tehtava lõpliku otsuse jõustumiseni (lisa 13).

Kaubamärgilehes nr 1/2018 avaldatu kohaselt on Patendiamet otsustanud registreerida MTÜ Kunstiloomus kaubamärgi järgneval kujul:

MoeKino

Kaubamärgitaotlus nr M201600235

Esitamise kuupäev: 15.03.2016

Taotleja: MTÜ Kunstiloomus

Klass 41 Haridus; väljaõpe; sporditegevus; elektronraamatute ja -ajakirjade kirjastamine arvutivõrgus; elektronväljaannete pakkumine arvutivõrgus, v.a allalaaditavad; esinemised elavettekandena; etenduste

lavastamine, produtseerimine; fotograafia; klubi teenused (meelelahutus või haridus); kongresside korraldamine ja läbiviimine; konverentside korraldamine ja läbiviimine; küljendusteenused, v.a reklaame puudutavad; muusika produtseerimine; on-line-muusika (v.a allalaaditava) pakkumine; pidude korraldamine (meelelahutus); puhketeave, -info; raadiomeelelahutus-, -lõbustussaadet, raadiomeelelahutus; raadioprogrammide lavastamine, produtseerimine; raamatute kirjastamine, avaldamine; seminaride korraldamine ja läbiviimine; õpetamine (koolitus); ööklubi teenused (meelelahutus).

Avaldamise kuupäev: 02.01.2018

Vaidlustaja leiab, et taotleja kaubamärgi suhtes esinevad õiguskaitset välistavad asjaolud. Taotleja kaubamärgi registreerimine on vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 10, mille kohaselt ei saa õiguskaitset kaubamärki, mille registreerimist taotleb isik on esitanud taotluse pahauskselt või mida on hakatud kasutama pahauskselt.

Vaidlustaja on asjast huvitatud isik, sest ta on esitanud kaubamärgi registreerimise taotluse, mille menetluse Patendiamet peatas, teatades, et taotluse ekspertiis sõltub MTÜ Kunstiloomus kaubamärgitaotluse M201600235 kohta tehtavast otsusest. Lisaks tuleneb vaidlustaja asjast huvitatus ka sellest, et ta soovib kasutada kaubamärki, mille registreerimiseks ta on taotluse esitanud. Riigikohus on mittekasutamise asjas leidnud, et asjast huvitatud isikuks saab pidada kindlasti isikut, kes soovib vaidlusalust kaubamärki või sellega sarnast tähist ise kasutada, kuid ei saa seda teha varasema registrisse kantud õiguse tõttu¹. Leiame, et see seisukoht on analoogia alusel kohalduv ka antud vaidluses.

KaMS mõiste „pahauskus“ tuleneb Euroopa Liidu õigusest. Euroopa Kohtu hinnangul tuleb taotleja pahausksuse kindlakstegemisel võtta arvesse kõiki juhtumi puhul asjakohaseid tegureid, mis esinesid tähise taotluse esitamise ajal, ning eelkõige esiteks asjaolu, et taotleja teadis või pidi teadma, et mõni kolmas isik kasutab identsete või sarnaste kaupade jaoks identset või sarnast tähist, mida võib segi ajada tähisega, mille registreerimist taotletakse, teiseks taotleja kavatsust takistada kolmandatel isikutel sellise tähise edasist kasutamist, ning kolmandaks seda, mil määral on õiguskaitse kolmanda isiku tähisel ja tähisel, mille registreerimist taotletakse².

Selles kohtuotsuses välja toodud tegurid on vaid näited kõikvõimalikest teguritest, mida võib arvesse võtta selle üle otsustamisel, kas kaubamärgitaotleja tegutses kaubamärgi taotluse esitamisel pahauskselt³. Muude teguritena võetakse arvesse näiteks vaidlusaluse tähise päritolu ja loomisjärgset kasutamist, selle tähise registreerimise taotlusega seotud ärilisi kaalutlusi ning nimetatud taotluse esitamisega seotud sündmuste ajalist järjestust⁴, samuti on üheks pahausksuse hindamisel asjakohaseks teguriks varasemate lepinguliste suhete olemasolu⁵. Pahausksuse tõendamisel tuleb võtta arvesse ka taotleja tahet registreerimistaotluse esitamise ajal⁶. Kuigi taotleja tahe on subjektiivne element, tuleb seda määratleda, lähtudes juhtumi objektiivsetest asjaoludest⁷.

Taotleja on esitanud kaubamärgi registreerimise taotluse ja hakanud kaubamärki kasutama pahauskselt. TsÜS § 31 lg 5 alusel omistatakse juriidilisele isikule (taotlejale) tema organi (juhatuse) teadmine. Taotleja oli teadlik, et vaidlustaja kasutab kaubamärki MOEKINO Pimedate Ööde Filmifestivali alamprogrammi tähistamiseks, sest taotleja juhatuse liige Helen Saluveer (lisa 2) oli pikaajaliselt selle programmi koordinaatoriks (lisa 1, 3-7). Muuhulgas oli taotleja seetõttu teadlik, et vaidlustaja kasutas MOEKINO kaubamärki 2015. aastal (ja ka varasematel aastatel) täpselt samas kujunduses nagu taotleja registreerimistaotluses esitatud kaubamärki (lisa 6, lisa 11 lk 6-7).

¹ RKTko 11.03.2015, 3-2-1-167-14, p 14

² Eko 11.6.2009, C-529/07 Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli, p 53

³ Üldkohus 26.2.2015, T-257/11 COLOURBLIND, p 67 ja seal viidatud kohtupraktika)

⁴ Üldkohus 26.2.2015, T-257/11 COLOURBLIND, p 68 ja seal viidatud kohtupraktika ja ka 11.7.2013, T-321/10GRUPPO SALINI, p 23

⁵ Üldkohus 5.10.2016, T-456/15 p 55

⁶ Eko 11.6.2009, C-529/07 Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli, p 40-41

⁷ Eko 11.6.2009, C-529/07 Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli, p 42

Taotleja juhatuse liige Helen Saluveer oli pikaajaliselt lepingulistest suhetes vaidlustajaga, sh nii füüsilise isikuga sõlmitud töövõtulepingute kui OÜ-ga Balalaika sõlmitud töövõtulepingu alusel. Taotleja juhatuse liikme lepinguliseks kohustuseks Pimedate Ööde Filmifestivali MoeKino programmi loomine ja projekti juhtimine. Lisaks oli kokku lepitud, et töövõtja kohustub eraldi kokkuleppeta teostama töid ja toiminguid, mis ei ole lepingus või tööde nimekirjas selgesõnaliselt sätestatud, kuid mille tegemine on tavapäraselt vajalik lepingu kohaseks täitmiseks ja eesmärgi saavutamiseks, ning mis olemuslikult kuuluvad töö hulka (lisad 5 ja 6). Üheks selliseks tööks oli ka MOEKINO programmi visuaalse identiteedi loomise korraldamine.

2015. aasta MOEKINO programmi kujundusmaterjalid, milles sisaldub ka vaidlusalune tähis, telliti ja saadi Hmmm OÜ-lt, kellega sõlmitud lepingu järgi kuuluvad teoste autoriõigused tellijale (lisa 8).

Võlaõigusseaduse § 636 lõige 1 sätestab, et kui töövõtulepingu esemeks on tulemuse saavutamine, mida on võimalik üle anda, tuleb see tellijale üle anda. Juhul, kui töövõtulepingu esemeks on tehingu tegemine (antud juhul kaubamärgi ja visuaalse identiteedi loomisega seotud tehingud), siis kohalduvad võlaõigusseaduse § 635 lõike 2 kohaselt täiendavalt ka teatud käsunduslepingu sätted, sh lojaalsus- ja hoolsuskohustus ja väljaandmiskohustus. Käsundisaaja lojaalsus- ja hoolsuskohustuse sisuks on kohustus olla lojaalne ja tegutseda hoolsalt, täita käsund käsundiandja jaoks parima kasuga. Käsundisaaja väljaandmiskohustuse sisuks on kohustus anda välja selle, mis ta seoses käsundi täitmisega on saanud või loonud.

Nende kohustuste täitmise asemel asus Helen Saluveert 2016. aastal eraldiseisvalt ja vaidlustaja loata korraldama oma MoeKino filmiprogrammi, seostades seda vaidlustaja poolt varem korraldatud MOEKINO festivalidega ja kasutades töövõtulepingutest tulenevate kohustuste täitmise raames loodud MOEKINO kaubamärki ja visuaalset identiteedi enda äriühingu MTÜ Kunstiloomus huvides (lisad 9-11).

Filmihuvilistele jäeti seejuures mulje, et tegemist on PÖFFi programmi 10. juubeli eriürituse ja uue formaadiga (lisa 10). Taotleja kasutataval Facebook'i kontol facebook.com/moekino.ee/ (lisa 11) viidati korduvalt PÖFFi raames MOEKINO kaubamärgi all toimunud programmidele ja materjalidele, kasutades nii oma ürituse reklaamimiseks ära PÖFFi loodud mainet ja kaubamärki. Paralleelselt vaidlustajaga MOEKINO programmiga alternatiivse samanimelise ürituse korraldamine ja selle vaidlustaja varem korduvalt korraldatud programmiga seostamine tekitab filmihuviliste hulgas segadust ja häirib Pimedate Ööde Filmifestival MoeKino filmiprogrammi korraldamist ja läbiviimist.

Lisaks kaubamärgi kasutamisele esitas taotleja Patendiametile kaubamärgi registreerimise taotluse. Kaubamärgi registreerimise eesmärgiks on ainuõiguse omandamine kaubamärgile ja see takistaks vaidlustajal MOEKINO programmi edasist korraldamist.

Seega tuleneb asjaoludest, et taotleja teadis, et vaidlustaja on juba pikemat aega korraldanud Pimedate Ööde Filmifestivali raames MOEKINO programmi, kasutades selle raames taotletavat tähist, taotlejal olid vaidlustajaga lepingulised suhted ning objektiivsed asjaolud näitavad, et taotleja tahe taotluse esitamisel ja vaidlusaluse tähise kasutamisel oli suunatud sellele, et ise asuda vaidlustaja asemel ja loata MOEKINO programmi korraldama.

Kohtupraktika kohaselt tuleb KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaldamisel arvesse võtta kõiki juhtumi puhul asjakohaseid tegureid, mis esinesid tähise taotluse esitamise ajal. Seega ei oma vaidlustusavalduse lahendamise seisukohalt tähendust, et pärast seda, kui vaidlustaja saatis 06.05.2016 Helen Saluveerile ja MTÜ-le Kunstiloomuse hoiatuskirja, on taotleja kasutataval Facebook'i kontol asendatud sõna MoeKino sõnaga MoeKunstikino ning tekstis on tehtud mõningaid muudatusi.

Vaidlustaja leiab, et eeltooduga on põhistatud ja tõendatud, et taotleja on esitanud kaubamärgi registreerimise taotluse ja hakanud kaubamärki kasutama pahauskelt ja taotleja kaubamärgi registreerimine taotleja nimele on vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 10.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KaMS § 9 lg 1 p-st 10 ning § 41 lg-st 2 ja 3 palub vaidlustaja tuvastada taotleja kaubamärgi MoeKino + kuju (taotluse nr M201600235) suhtes õiguskaitset välistavate asjaolude

olemasolu ja tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi registreerimise kohta taotleja nimele ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust.

Seisukohtadele on lisatud 03.11.2016 Postimehe väljavõtte artiklist PÖFFi Moekino toob kinolinale võrratud moefilmid, MTÜ Kunstiloomus registriväljavõtte, Täna algav PÖFFi Moekino on taas ülipopulaarne - Elu24_20.11.2015, Helen Saluveer _ LinkedIn konto väljavõtte, töövõtuleping MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival_Helen Saluveer, töövõtuleping MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival_OÜ Balalaika, OÜ Balalaika registriväljavõtte, MOEKINO 2015 kujundus leping arve materjalid, Veebilehe moekino.ee sisu 04.05.2016, Blogi anditshappening.wordpress.com väljavõtte, Facebook'i konto facebook.com_moekino.ee sisu 04.05.2016, hoiatuskiri_Helen Saluveer, M201600264 menetluse peatamise teade, M201600235 MoeKino väljatrükk Patendiameti andmebaasist ja volikiri.

3) Taotleja seisukohad.

13.06.2018 esitas taotleja, keda esindab patendivolinik Mart Enn Koppel, oma seisukoha.

Taotleja ei ole nõus vaidlustaja kirjeldatud asjaolude ja seisukohtadega ning leiab, et vaidlustusavaldus tuleb jätta rahuldamata.

Esmalt toob taotleja välja, et vaidlustaja teadlikult eksitab vaidlustusavalduse asjaoludes. Näiteks väidab vaidlustaja, et MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival on korraldanud 10 korda MOEKINO programmi. See ei vasta tõele, kuna sellise nime all pole üritus 10 korda toimunud. PÖFF korraldas „moefilmide programmi“. Tegelikult on MoeKino programmi alates 2013. aastast kuni 2015. aastani korraldanud Helen Saluveer ja/või tema äriühing koostöös PÖFFiga. Üksnes 2016. aastal, juba pärast kaubamärgitaotluse esitamist, korraldas MoeKino programmi PÖFF ilma Helen Saluveerita.

Vaidlustaja eksitab vaidlustusavalduse punktis 1.6 proovides jätta muljet, et kujundusega kaubamärk MoeKino + kuju töötati välja 2015. aasta lepingu alusel. Tegelikult oli märk välja töötatud juba 2013. aastal ja selle graafilise disaini teose autor on Helene Vetik (lisa 1). See info oli vaidlustajale kahtlusteta teada, mh nähtub see ka vaidlustaja enda esitatud tõendist.

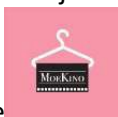
Taotlejale teadaolevalt pole ühtegi lepingut, mis sätestaks, et kaubamärk MoeKino + kuju kuuluks vaidlustajale.

Kui vaidlustaja väidab, et temale, mitte teose autorile Helene Vetikule, kuulub ainuõigus teose kasutamist lubada ja keelata, peab ta seda ka tõendama. Vaidlustaja seda teinud ei ole, vaid on asunud taotlejat alusetult pahausksuses süüdistama.

Taotleja leiab, et vaidlustaja asjaoludes valetamine ja eksitamine on taotluslik ning seega on hoopis vaidlustaja tegevus pahauskne. Vaidlustaja oli kahtlemata teadlik, millal tegelikult loodi ja võeti kasutusele MoeKino + kuju ja kes on selle autor. Vaidlustajal oli TOAKile avaldust esitades kõik võimalused esitada enda jaoks parimad tõendid, kuid nad otsustasid hoopis vale ja eksitusega komisjoni mõjutada.

Fakt on see, et taotleja esitas kaubamärgitaotluse esimesena. Kujundusega kaubamärgi kui teose autor ei ole seda vaidlustanud. Teatavasti saab esimene taotleja kaubamärgiregistreeringu. Kõik vaidlustaja pahausksuse süüdistused on alusetud ja otsitud.

Nähtuvalt vaidlustaja tegevusest on ilmne, et tegelikult saab vaidlustaja ise ka aru, et tal puuduvad õigused kujundusega kaubamärgile MoeKino + kuju. Nimelt on vaidlustaja

võtnud kasutusele hoopis tähistuse ning proovib sellele saada ka kaubamärgikaitset (taotluse nr M201600264); taotluse menetlus on peatatud (vaidlustaja vaidlustusavalduse lisa 13).

Kokkuvõtteks leiab taotleja, et puuduvad alused KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaldamiseks ja palub jätta vaidlustusavaldus rahuldamata.

Seisukohale on lisatud kaubamärgi kujunduse autori 08.11.2013 artikkel (veebis leitav <http://uustuus.ee/moekino-fashion-cinema/>).

4) Vaidlustaja lõplikud seisukohad.

31.10.2018 esitas vaidlustaja lõplikud seisukohad, milles jääb varemalt esitatu juurde ning lisab järgmist.

Tõele ei vasta taotleja väide, et MOEKINO programmi korraldas Helen Saluveer ja/või tema äriühing koostöös PÖFFiga.

Poolte vahel ei olnud sõlmitud koostöölepingut. Poolte vahel olid sõlmitud töövõtulepingud, milles oli tellijaks vaidlustaja ja töövõtjaks Helen Saluveer (vaidlustusavalduse lisa 5) või OÜ Balalaika, keda esindas juhatuse liige Helen Saluveer (vaidlustusavalduse lisa 6). Taotleja ei ole esitanud ühtki tõendit (ning neid ei olegi võimalik esitada) selle kohta, nagu eksisteerinuks nende poolte vahel mõni muu lepinguline suhe, sh koostööleping.

Töövõtja ülesandeks oli (Pimedate Ööde Filmifestivali) Moekino programmi loomine ja projekti juhtimine. Muuhulgas oli neis lepingutes ka sätestatud, et kui lepingu alusel luuakse teos (teosed), millele tekib autoriõigus, siis vastavate teoste õigused, eelkõige õigused, mis on üleantavad, sealhulgas kuid mitte ainult varalised õigused, kuuluvad vaidlustajale.

Võlaõigusseaduse kohaselt (nagu on juba selgitatud vaidlustusavalduse punktides 2.5-2.6) oli töövõtulepingutest tulenevalt Helen Saluveeri ülesandeks oma töö tulemused vaidlustajale üle anda, kuid selle asemel on ta esitanud vaidlustatud kaubamärgitaotluse taotleja nimel, mille juhatuse liige ja asutaja ta ise on.

Vaidlustusavalduse esemeks ei ole küsimus, kes ja millal töötas välja MOEKINO graafilised materjalid või kellele kuulub nende autoriõigus. Lepingulised vaidlused autoriõiguste kuuluvuse üle või töövõtulepingu täitmise üle kuuluvad kohtu pädevusse ja vaidlustaja ei ole selliseid nõudeid komisjonile esitanud. Vaidlustusavalduse esemeks on taotleja pahauskus KaMS § 9 lg 1 p 10 tähenduses (taotleja on esitanud kaubamärgi registreerimise taotluse ja hakanud kaubamärki kasutama pahauskselt).

Taotleja kirjalike seisukohtade lisa tõendab täiendavalt vaidlustaja kirjeldatud asjaolusid ja taotleja pahausksust.

Lisast ja selles sisalduvatelt illustratsioonidelt nähtub, et MOEKINO on PÖFF-i eriprogramm, et Helen Saluveer oli selle programmi kuraator ja et MOEKINO kaubamärk on välja töötatud just PÖFFi jaoks.

Tekstis on öeldud:

„Moekino on siis moedokkide programm, mida kureerib Helen Saluveer. Väga tuus! Moekino tarbeks tegin ma logo, illustratsioonid, voldikud, plakatid ja kogu selle visuaalse krempli“.

Vaidlustaja on tõendanud, et taotleja on esitanud taotluse pahauskselt, samuti seda, et kaubamärki on hakatud pahauskselt kasutama (vaidlustusavalduse p 2.7-2.8 ja lisad 9-11).

Taotleja juhatuse liige teadis, et vaidlustaja on juba pikemat aega korraldanud Pimedate Ööde Filmifestivali raames MOEKINO programmi, kasutades selle raames taotletavat tähist, taotleja juhatuse liikmel olid vaidlustajaga lepingulised suhted just selle programmi korraldamiseks. TsÜS § 31 lg 5 alusel omistatakse juriidilisele isikule (taotlejale) tema juhatuse teadmine. Objektivesed asjaolud näitavad, et taotleja tahe taotluse esitamisel ja vaidlustuse tähise kasutamisel oli suunatud sellele, et ise asuda vaidlustaja asemel ja vaidlustaja loata MOEKINO programmi korraldama. Taotleja ei ole esitanud seda ümberlökkavaid vastuväiteid ega tõendeid.

Eeltoodust tulenevalt on taotleja kaubamärgi registreerimine taotleja nimele vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 10.

Taotleja on väitnud, et teatavasti saab esimene taotleja kaubamärgiregistreeringu. See on aga nii vaid juhul, kui ei esine KaMS § 9 lg 1 ja § 10 loetletud õiguskaitset välistavaid asjaolusid. Vaidlustatud kaubamärgi puhul ei ole tegemist sellise juhtumiga ning taotleja ei saa nõuda kaubamärgi registreerimist üksnes tuginedes asjaolule, et ta on esitanud taotluse esimesena.

Vaidlustaja palub tuvastada taotleja kaubamärgi MoeKino + kuju (taotluse nr M201600235) suhtes õiguskaitset välistavate asjaolude olemasolu ja tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi registreerimise kohta MTÜ Kunstiloomus nimele ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust.

5) Taotleja lõplikud seisukohad.

03.12.2018 esitas taotleja oma lõplikud seisukohad, milles jääb kõikide oma varasemalt esitatud seisukohtade juurde ning palub jätta vaidlustusavaldus täies ulatuses rahuldamata. Lähtuvalt vaidlustaja lõplikest seisukohtadest, rõhutab taotleja järgmist.

V
aidlustaja eksitab jätkuvalt komisjoni, proovides jätta muljet, et vaidlustuse kaubamärgi all korraldas filmifestivali vaidlustaja. Taotleja toonitab, et tähise MoeKino + kuju tähistatavat festivali korraldas Helen Saluveer (taotleja juhatuse liige) ja/või tema äriühing koostöös PÖFFiga. Vaidlustusele tähistusele ei ole vaidlustajal kunagi tekkinud õigust, millest tulenevalt tekiks võimalus kohaldada KaMS § 9 lg 1 p 10 tulenevat keeldumisalust.

Asjaolu, et taotleja juhatuse liikmel oli mh töövõtuleping PÖFFiga, ei tõenda mingil moel pahausksust kaubamärgitaotluse esitamisel.

Sobimatu on vaidlustaja seisukoht, et taotleja ei ole esitanud ühtki tõendit selle kohta, nagu eksisteerinuks vaidlustaja ja Helen Saluveeri või tema äriühingu vahel mõni muu lepinguline suhe kui vaidlustaja väidetud töövõtuleping. Taotleja rõhutab, et vaidlustusavalduse esitas MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival ning taotleja pahausksusele proovib tugineda vaidlustaja. Igasugune viide nagu peaks keeldumisaluse kohaldamiseks vajalikke asjaolusid tõendama taotleja, on kohatu. Pahausksuse olemasolu tõendamiskoormus on täies ulatuses vaidlustajal.

Taotleja rõhutab veelkord, et kujundusega kaubamärki MoeKino + kuju ei töötatud välja 2015. aasta lepingu alusel nagu vaidlustaja proovib vaidlustusavalduses muljet jätta. Kindel fakt on see, et märk on välja töötatud 2013. aastal ja selle graafilise disaini teose autor on Helene Vetik. Graafilise disaini autor seejuures ei ole kaubamärgitaotlust vaidlustanud.

Taotleja nõustub vaidlustajaga, et vaidlustusavalduse sisuks on KaMS § 9 lg 1 p 10 sätestatud õigusnormi kohaldatavus. Kuid antud juhul ei ole antud normis sätestatud pahausksuse kriteerium mitte kuidagi täidetud ega tõendatud. Vaidlustaja ei ole esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et taotlejal olid seoses taotlusega pahausksed kavatsused või ta proovis takistada isikut, kellel oli märgiga õiguslik side.

Taotleja tegutses heas usus, sest märk loodi Helen Saluveeri (taotleja seaduslik esindaja) korraldatava MoeKino tarbeks. See nähtub mh vaidlustaja lõplikes seisukohtades rõhutatud väljavõttes. Kaubamärki ei loodud PÖFFi tarbeks, PÖFFil ei tekkinud 2013. aastal ega hiljem mingit õigust sellele märgile. Selle kohta puuduvad igasugused tõendid. Taotleja rõhutab veelkord, et PÖFF tähistas oma moeteemalist eriprogrammi sõnapaariga „moefilmide programm“.

Lõpetuseks viitab taotleja, et vaidlustaja proovib jätta muljet justkui oleks kaubamärgitaotlus esitatud eesmärgiga korraldada PÖFFist sõltumata moefilmide festival. Samas aga ei ole vaidlusalune kaubamärgitaotlus ja hilisem registreerimise otsus kunagi olnud seotud filmifestivalide korraldamise teenustega. Juba ainuüksi see asjaolu lükkab ümber vaidlustaja põhjendused taotluse pahatahtlikkuse kohta.

Kokkuvõtteks leiab taotleja, et puuduvad alused KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaldamiseks ja palub jätta vaidlustusavaldus rahuldamata.

6) 14.01.2019 alustas komisjon asjas 1753 lõppmenetlust.

Komisjoni seisukohad

Komisjon, hinnanud menetluses esitatud seisukohti ja esitatud tõendeid, leiab järgmist.

Vaidlustaja hinnangul on kaubamärgi MoeKino+ kuju registreerimine vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 10.

KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaselt *ei saa õiguskaitsset tähis, mille registreerimist taotleb isik on esitanud taotluse pahauskselt või mida on hakatud kasutama pahauskselt.*

Vaidlustaja on aastaid Pimedate Ööde Filmifestivali raames korraldanud moefilmide alamprogrammi. Vaidlust ei ole selles, et vähemalt alates 2013. aastast on PÖFFi moefilmide programmi esitletud MoeKino nime all.

Komisjonil tuleb hinnata, kas taotleja on esitanud kaubamärgitaotluse MoeKino + kuju registreerimiseks pahauskselt, nagu vaidlustaja seda väidab, ning kas see asjaolu on piisavalt tõendatud.

Vaidlustusavalduse juurde esitatud tõendite kohaselt on vaidlustaja sõlminud taotleja juhatuse liikme Helen Saluveeriga 2013. aastal ja tema äriühinguga OÜ Balalaika 2015. aastal töövõtulepingu, mille sisuks oli Moekino programmi loomine ja Moekino projekti juhtimine.

Pahausksusena võib käsitleda seda, kui isik püüab omandada mingit vara või õigust, olles teadlik, et tema talitusviis ei ole õige ega aus ning rikub teiste isikute õigusi.

Pahausksuse kohta on Tallinna Ringkonnakohus tsiviilasja nr 2-06-31964 otsuse punktis 46 märkinud järgmist: *Pahausksuse määratlemisel tuleb arvestada kõiki asjassepuutuvaid asjaolusid, eriti aga seda, millised olid õigust taotleva isiku teadmised õiguste omandamise taotluse esitamisel. Arvestada tuleb, kas selle tähise kasutamine põhjustaks teisele isikule kuuluva tähise eristava iseloomu või tuntuse ebaausat ärakasutamist või võiks seda õigustamatult kahjustada.*

Vaidlustusavalduse juurde esitatud tõendite kohaselt on vaidlustaja sõlminud taotleja juhatuse liikme Helen Saluveeriga 2013. aastal ja tema äriühinguga OÜ Balalaika 2015. aastal töövõtulepingu, mille sisuks oli Moekino programmi loomine ja Moekino projekti juhtimine. Kuigi taotleja väidab, et vaidlustaja korraldas MoeKino programmi koostöös vaidlustajaga, ei ole ta oma väite tõenduseks ühtegi vastavat koostööd reguleerivat dokumenti esitanud. Töövõtuleping ei ole koostööleping, vaid võlaõigusseaduse § 635 lõike 1 kohane võlaõiguslik leping, millega üks pool ehk töövõtja kohustub valmistama asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse ning teine isik ehk tellija maksab selle eest tasu.

Põhjendatud ei ole taotleja seisukoht, milles ta peab sobimatuks vaidlustaja väidet, et taotleja ei ole esitanud ühtegi tõendit selle kohta, nagu eksisteerinuks vaidlustaja ja Helen Saluveeri või tema äriühingu vahel mõni

muu lepinguline suhe kui vaidlustaja väidetud töövõtuleping. Vaidlustaja ei saa tõendada asjaolu, mida ta väidab mitte olemas olevat. Vaidlustaja on esitanud dokumentidega tõendanud poolte vahel sõlmitud töövõtulepingute olemasolu, millega ta pahausksuse argumente toetab. Taotlejal oli võimalus oma väidete kinnituseks dokumente esitada, kuid ta ei ole seda kasutanud. Väljavõtte disaineri blogist ei kvalifitseeru tõendina koostöölepingu olemasolu kohta.

Käesoleva vaidluse eesmärk ei ole selgitada, kes on vaidlustaja poolt PÖFF eriprogrammi tähistamiseks kasutatud ja taotleja poolt kaubamärgitaotluses esitatud kaubamärgi MoeKino kujunduse autor ning antud vaidluses ei oma see ka tähtsust. Tähtsust omab asjaolu, kuidas tähist MoeKino (eelkõige kui sõnaühendit, mitte kui kujundmärki) on kasutatud.

Väidetav MoeKino kaubamärgi kujunduse autor on 2013. aastal oma blogis öelnud, et tegi Moekino tarbeks logo, illustratsioonid, voldikud ja kogu selle visuaalse krempeli. See väide ei tõenda, et taotleja esindaja Helen Saluveer tellis kujunduse endale, vaid näitab selgelt, et sel ajal vaidlustajaga töövõtu suhtes olnud Helen Saluveer on kujunduse tellinud MoeKino programmi visuaalseks esitlemiseks, mis on eelkõige PÖFFi korraldaja huvides.

Kuigi taotleja väidab, et tegutses heas usus, sest märk loodi taotleja juhatuse liikme Helen Saluveeri korraldatava MoeKino tarbeks ning et seda ei loodud PÖFFi tarbeks, siis kõik MoeKino kui üritust reklaamivad visuaalid teevad selge viite PÖFFile nii märkides ära, et tegemist on PÖFFi eriprogrammiga, viide on PÖFFi veebilehele ning esitletud on ka PÖFFi logo. See tõendab, et MoeKino programm on PÖFFiga tihedalt seotud, tegemist ei ole eraldiseisva üritusega. Komisjon on nõus, et Helen Saluveer oli MoeKino programmi kuraator ja korraldaja, mida ka vaidlustajaga sõlmitud töövõtulepingud kinnitavad, kuid see ei kinnita heas usus tegutsemist teise isiku poolt lepinguliste kohustuste täitmisel loodu enda huvides ära kasutamiseks.

Vaidlustaja ja taotleja juhatuse liikme (nii isiklikult kui äriühingu OÜ Balalaika kaudu) vahel sõlmitud töövõtulepingutes sisaldus punkt, mille kohaselt pooled leppisid kokku, et kui Lepingu alusel luuakse teos (teosed), millele tekib autoriõigus, siis vastavate teoste õigused, eelkõige õigused, mis on üleantavad, sealhulgas kuid mitte ainult varalised õigused, kuuluvad PÖFFile. Seega kui eelnimetatud isik tellis töövõtulepingu täitmiseks kolmandalt isikult visuaalse identiteedi kujundamise, oleks see lepingu järgi tulnud vaidlustajale üle anda.

Vaidlustusavaldusest ja sellele lisatud tõenditest järeldub, et 2016. aastal on taotleja asunud PÖFFist eraldiseisvalt korraldama oma Moekino programmi. Eeltoodust tulenevalt oli taotleja kahtlemata teadlik, et MoeKino tunti avalikkuses kui PÖFFi moefilmide eriprogrammi. Paralleelselt samanimelise ürituse korraldamine ei ole komisjoni hinnangul kindlasti heas usus käitumine. Pahausksuseks teeb komisjoni hinnangul taotleja käitumise asjaolu, et oma MoeKino programmi reklaamides jättis taotleja mulje, et tegemist on Moekino 10. juubeli puhul tehtud eraldi iseseisva üritusega, lisades samas viiteid varasematele PÖFFi Moekino üritustele. Samamoodi on Facebooki MoeKino kontol olnud hulgaliselt viiteid varasematele moefilmide üritustele.

Komisjon nõustub vaidlustajaga, et paralleelselt vaidlustajaga MOEKINO programmiga alternatiivse samanimelise ürituse korraldamine ja selle vaidlustaja varem korraldatud programmiga seostamine tekitab filmihuviliste hulgas segadust ja häirib Pimedate Ööde Filmifestivali MoeKino filmiprogrammi korraldamist ja läbiviimist. Selline käitumine on suunatud varasema maineka tähise tuntuse ja prestiiži ärakasutamisele, selle tähise tuules „liugu laskmisele“ ning on käsitletav pahausksena.

Lisaks kaubamärgi kasutamisele esitas taotleja Patendiametile kaubamärgi registreerimise taotluse.

Kaubamärgi registreerimise eesmärgiks on ainuõiguse omandamine kaubamärgile ja see takistaks vaidlustajal juba aastaid korraldatud MOEKINO programmi edasist korraldamist.

Seega tuleneb asjaoludest, et taotleja teadis, et vaidlustaja on juba pikemat aega korraldanud Pimedate Ööde Filmifestivali raames MOEKINO programmi, kasutades selle raames taotletavat tähist, taotlejal olid vaidlustajaga lepingulised suhted ning objektiivsed asjaolud näitavad, et taotleja tahe taotluse esitamisel ja

vaidlusaluse tähise kasutamisel oli suunatud sellele, et ise asuda vaidlustaja asemel ja loata MOEKINO programmi korraldama.

Komisjoni hinnangul näitab asjaolu, et taotleja on muutnud peale vaidlustajal hoiatuskirja saamist enda kasutataval Facebooki lehel MoeKino MoeKunstiKinoks, arusaamist enda mittekohasest käitumisest vaidlustaja egiidi all toimunud ürituse nime kopeerimisel.

Komisjon leiab, et vaidlustaja on veenvalt tõendanud, et taotleja on vaidlusaluse kaubamärgitaotluse esitamise ajal olnud teadlik identse tähise kasutamisest ning on kaubamärgitaotluse esitanud pahauskselt. Taotleja tegutsemist ei saa käsitleda heausksena ning heade äritavadega kooskõlas olevana.

Komisjon peab vajalikuks taotlejale selgitada, et kaubamärgile saab esimesena taotluse esitaja õiguse ainult sel juhul, kui ei esine selle registreerimist välistavaid õiguskaitset välistavaid asjaolusid.

Tulenevalt eeltoodust, võttes aluseks tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse § 61 lg-d 1 ja 2 ja KaMS § 9 lg 1 p 10, komisjon

o t s u s t a s:

vaidlustusavaldus rahuldada, tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi MoeKino + kuju (taotlus nr M201600235) registreerimise kohta MTÜ Kunstiloomus nimele ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust komisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda komisjoni otsus ja kes soovib jätkata vaidlust menetlusosaliste vahel hagimenetluse korras, võib esitada hagi teise menetlusosalise vastu kaubamärgi õiguskaitset välistava asjaolu või selle puudumise kindlakstegemiseks kolme kuu jooksul komisjoni otsuse avaldamisest arvates. Hageja teavitab viivitamata komisjoni hagi esitamisest. Kui hagi ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Kui hagi esitatakse, kuid kohus ei võta hagi menetlusse, jätab hagi läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub komisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

Allkirjad:

M. Tähepõld

H.-K. Lahek

P. Lello